

LOKAL SAMFUNNSUTVIKLING

«Arbeidsplasser og næringsutvikling»

Et lokalt samfunnsutviklingsprosjekt som fokuser på arbeidsplasser og næringsutvikling innenfor landbruk og øvre næring.

1. Innbydelse

Engerdal kommune har vedtatt å gjennomføre et lokalt samfunnsutviklingsprosjekt som består av flere delprosjekter, der alle skal bidra i arbeidet med attraktivt lokalsamfunn for innbygger – og tilflyttere. Arbeidsplasser og næringsutvikling er i denne sammenhengen et viktig satsningsområde.

Prosjektet har fokus på alle næringer. Landbruk følger målsetningene for Fjellandbrukssatsingen i Hedmark Fylke, og fylkesmannen i Hedmarks prioriterte satsninger og tiltak i fjellandbruket. Prosjektet skal gjennomføres over en 3 – års periode. Oppstart blir 2014.

Engerdal kommune innbyr til tilbudskonkurranse på gjennomføring av lokalsamfunnsprosjektet.

Oppdraget omfatter:

- Gjennomføre enkel situasjons -og ressursanalyse hos bedrifter i Engerdal kommune, bransjeuavhengig for å bli kjent med bedriftens ønsker, muligheter og hinder for videre utvikling (økonomi, soliditet, handlefrihet, organisasjon, ledelse og styresammensetning, produkt, marked, kjøpekriterier, kundebehov, posisjon i forhold til leverandører, rammevilkår, posisjon i forhold til konkurrenter, tilgjengelige og uutnyttede ressurser, styrker og svakheter, muligheter og trusler, veivalg).
  - Ressurskartlegging.
  - Tilby veiledningspakker / bedriftsrådgivning til grupperinger og enkeltbedrifter ut fra deres ståsted, – ca. 50 stk. Oppfølging/rådgivning, inkludert koordinering mot eksterne rådgivere.
  - Per november 2014 vil det foreligge en enkel situasjons -og ressursanalyse fra noen bedrifter i Engerdal kommune. Den vil være nyttig i det videre arbeidet og vil være tilgjengelig for de som blir med i anbudsprosessen.
- Gjennomføre møteserier innenfor felles satsningsområder som avdekkes i situasjonsanalysen der dette virker fornuftig og i samråd med oppdragsgiver.
- Arrangere minimum 2 møter i styringsgruppa pr år, ca. 6 møter i prosjektperioden.
- Forbehold om finansiering.

2. Orientering om prosjektet

2.1 Bakgrunnsinformasjon

I Engerdal er det sterke fagmiljøer knyttet til reiseliv, jordbruk, reindrift, trenæring og hyttemarked. Kulturarven og naturopplevelsene i Nasjonalparkene Femundsmarka, Gutulia med omegn er en av våre store kilder til opplevelser for både innbyggere og tilreisende.

Næringslivet i Engerdal består hovedsakelig av små bedrifter med solide og trofast arbeidskraft. Engerdølen har lenge vist seg å være lojale og pliktoppfyllende arbeidstakere. Dette er av stor betydning når nye bedrifter og arbeidsplasser skal utvikles. Vi har gode menneskelige ressurser!

Landbruket er ei viktig næring i Engerdal. I tillegg til sysselsetting utfører landbruket mange viktige oppgaver på storsamfunnets vegne, som f.eks. trygg matproduksjon, matforsyning og stabil bosetting. Viktig er også landbrukets betydning som kjøper av varer og tjenester fra det øvrige næringslivet og som leverandør av kulturlandskap og opplevelser til reiselivet.

Utviklingen av landbruket viser to hovedretninger framover; økt volumproduksjon/effektivisering og sterkere satsing på ulike landbrukstilknnyttede tilleggsnæringer.

2.2 Krav til utforming av tilbud

Se konkurransegrunnlaget

3. Kontraktsbestemmelser og avtaledokument

Se konkurransegrunnlaget

3.1 Spesielle kontraktsbestemmelser

3.1.1 Pris for oppdraget, utgifter og prisregulering

Eventuelle tilleggsarbeider skal avtales i forkant, både mht. mengde og omfang.

3.1.2 Særskilt avtale om rettigheter til prosjektmaterialet/bruk av utlevert materiale

Se konkurransegrunnlaget

3.1.3 Krav til leverandør

Leverandør skal være et registrert firma. Prosjektleder hos leverandør skal koordinere og lede gjennomføringen av oppdraget. Han/hun skal se til at interessene til oppdraget blir ivaretatt i det løpende prosjektarbeidet. Utover det som er beskrevet skal prosjektansvarlig:

- Lede arbeidet med prosjektet innenfor avtales rammer.
- Være tilgjengelig for brukerne gjennom prosjektperioden, kort responstid.
- Fleksibel mht. møtetidspunkt.
- Alle møter med bedrifter skal så godt det lar seg gjøre legges til steder i nær tilknytting til bedriften/hos bedriften.
- Formidle nødvendig kommunikasjon mellom leverandør og oppdragsgiver.
- Rapportere til oppdragsgiver om økonomisk og framdriftsmessig utvikling.

- Samarbeide med oppdragsgiver og andre samarbeidspartnere.

Kjennskap:

- Kjennskap om lokale forhold i Engerdal kommune og fjellandbruket.
- Ha kjennskap til virkemiddelapparatet og de gode hjelperne i de regionale og kommunale organer med mer.
- Ha god kunnskap om bondens samarbeidspartnere; samvirkeorganisasjoner, rådgivingsapparat (lokalt- og regionalt), offentlige organer med mer.

Andre krav:

- Erfaring fra tilsvarende prosjekter.
- Bedriftskompetanse; økonomi, ledelse, endringsledelse herunder generasjonsskifte.
- Landbruksfaglig kompetanse, da spesielt om økonomi, agronomi og produksjonskompetanse storfe (mjølk og kjøtt).

Leverandøren er ansvarlig for at oppdraget blir utført av de personer som er navngitt og med grad av deltakelse slik det fremkommer. Dersom den navngitte personen slutter i sin stilling hos leverandøren, sykmeldes eller tas ut i permisjon i løpet av kontraktperioden, plikter leverandøren straks å erstatte vedkommende med en annen med samme faglige kompetanse. Oppdragsgiver kan avvise bruk av ny person som ikke anses egnet til å utføre oppdraget. Nødvendig opplæring av ny person, som kreves for at skiftet ikke skal medføre lavere kvalitet på tjenesten enn forutsatt eller forsinkelse i henhold til avtalte fremdriftsplaner, bekostes av leverandøren og belastes ikke oppdragsgiver. Med opplæring forstås også den tid som går med til å sette seg inn i arbeidet.

4. Underleverandør

Leverandøren må selv inngå avtaler med underleverandører innenfor alle aktuelle fagområder der firmaet ikke har egen kompetanse. Oppdragsgiver skal godkjenne eventuelle underleverandører.

Dersom leverandøren forutsetter bruk av underleverandører, må dette oppgis i tilbudet. I tillegg må det legges ved CV for personellet som underleverandøren vil benytte til oppdraget.

5. Tilleggsarbeider og endringsavtaler

Leverandøren skal varsle oppdragsgiver når han/hun mener at det vil komme tilleggskostnader. Det skal da inngås avtale før tilleggsarbeidet blir satt i gang, både mht. mengde og omfang. Dersom dette ikke blir gjort, vil det ikke bli utbetalt tillegg.

Tillegg skal spesifiseres på poster.

6. Styring av økonomi og framdrift

- Oppdragsgiver skal holdes jevnlig orientert om økonomi og framdrift.
- Fakturaer skal spesifiseres, og framdriftsrapport skal vedlegges fakturaen.
- Ved fakturering skal det videre skilles klart mellom avtalt kontraktspris og eventuelle tilleggsarbeider.
- Tilleggsarbeider skal på forhånd være godkjent av oppdragsgiver.

7. Kvalitetssikring

Alt materiale som leveres til oppdragsgiver, også underveis i prosessen skal kvalitetssikres.

Leverandøren skal gjennomføre egenkontroll for å sikre kvaliteten vedrørende de forskjellige fagområdene, og dokumentasjon på dette oversendes oppdragsgiver.

8. Sluttdokument – skriftlig materiale/digitale data

Alt skriftlig materiale som leverandøren produserer i henhold til kontrakten, som notater, møtefrederater, rapporter, teksthefter med mer. skal også leveres som digitalt dokument, og være mulig å lese i standard Microsoft Office programvare. Det må påregnes at alle elektroniske dokumentene skal kunne benyttes på internett, hvilket nødvendiggjør levering i PDF-format med egnet oppløsning for formålet.

9. Presisering av oppdraget

9.1 Bakgrunn

Engerdal kommune har vedtatt å gjennomføre et lokalt samfunnsutviklingsprosjekt som består av flere delprosjekter, der alle skal bidra i arbeidet med attraktivt lokalsamfunn for innbygger – og tilflyttere. Arbeidsplasser og næringsutvikling er i denne sammenhengen et viktig satsningsområde.

Prosjektet har følgende visjon, hovedmål og delmål:

9.1.1 Visjon:

Prosjektet har som mål å tilrettelegge for arbeidsplasser og næringsutvikling, for å fortsette å utvikle et bærekraftig lokalsamfunn.

9.1.2 Hovedmål:

Gjennom å tilrettelegge for videre utvikling i næringslivet, skal Engerdal fortsatt ha et aktivt og levedyktig næringsliv i framtida.

9.1.3 Delmål

*Motivere og skape ny giv hos eksisterende bedrifter og etablerere.
Styrke bedriftslederen som utviklingsaktør.*

Øke utnyttelsen av tilgjengelige, lokale ressurser.

Styrke eksisterende matproduksjonen og skape et potensial for videre drift og utvikling.

Styrke kompetansen innenfor de ulike næringene.

Stimulere til generasjonsskifte i aktuelle bedrifter.

9.1.4 Ramme

Prosjektet skal gå over 3 år. Den økonomiske ramma skal dekke deltakelse på styre- og referansegruppemøter, møteserie, veiledningspakke og organisering av prosjektet, samt reiseutgifter.

9.1.5 Møteserie

I prosjektet er det planlagt å holde ca. 10 møter innen ulike tema: motivasjons og inspirasjon og annet som måtte dukke opp i de ulike trinnene i veiledningspakkene.

Mål:

- *Få fram viktigheten av de ulike bransjene i næringslivet i deres betydning for verdiskapningen.*
- *Motivere og inspirere bedriftene.*
- *Synliggjøre ressurser og muligheter for bedriftene og mulige synergieffekter bedriftene imellom.*
- *Sette i gang en tankeprosess hos den enkelte bedriftseier og familie.*
- *Motivere bedriftene til å være med på veiledningspakkene.*

9.1.6 Veiledningspakkene

Veiledningspakkene skal starte opp ved prosjekt start. Målet er å nå ut til 50 bedrifter i Engerdal i løpet av 3 år.

Mål:

- *Motivere bedriftene til å være med på veiledningspakkene.*
- *Styrke den enkelte som bedriftsleder.*
- *Sette i gang utviklingsprosesser hos den enkelte bedriftseier.*
- *Motivere og inspirere bedriften.*
- *Hjelp til å ta riktig beslutning sammen med eventuelle andre berørte parter.*
- *Synliggjøre ressurser og muligheter for bedriften og mulige synergieffekter med andre.*

Består av to trinn:

Trinn 1:

Mål: kartlegging av ressurser og avdekking av behov/ønsker for videre drift

- Ressursoversikt og mulighetsrommet.
- Status på driftsapparat.
- Status på driftsbygninger.

Trinn 2:

Mål: Sette fokus på bedriftens behov og ønsker framover, eksempel;

- Økt fokus på bedriftsledelse.
- Bedring av produksjon.
- Rådgiving i forbindelse med generasjonsskifte.
- Økonomisk rådgiving.
- Endring av driftsbygning, omgjøring/påbygg/nybygg.
- Med mer.

9.1.7 Framdriftsplan

November 2014:	Sende prosjektet ut på anbud.
November/desember 2014:	Valg av tjenesteleverandør.
Første halvdel 2015:	Oppstartsmøter første del.
2015 – 2017:	Tilbud veiledningspakker.
Desember 2017:	Prosjektet evalueres og avsluttes.

Tidsrammen forutsetter finansiering utover opprinnelig prosjektperiode (2014-2016).

10. Oppdragsgivers organisering

Arbeidsplasser – og næringsutviklingsprosjektet er organisert på følgende måte:

- **Styringsgruppe**, bestående av: representant fra styringsgruppa for prosjektet Fjellandbruk, ordfører, næringsutvikler, landbruksveileder, dagligleder i Destinasjon Femund Engerdal.

Det legges opp til jevnlig møter i prosjektets styringsgruppe, ca. 2 møter i året, 6-8 møter totalt. Prosjektet vil ikke ha en egen referansegruppe, men aktuell kompetanse vil bli trukket inn i styringsgruppa ved behov.

11. Statusbeskrivelse av næringslivet i Engerdal

Reiseliv, håndverk og industri.

Kommunen har i dag meget interessante og sterke fagmiljøer knyttet til reiseliv, trenæring og hyttemarkedet. Kulturarven og naturopplevelsene i Femundsmarka med omegn er en av våre store kilder til opplevelser for både innbyggere og tilreisende.

Næringslivet i Engerdal består hovedsakelig av små bedrifter. Det vil

være mye å hente på kompetanseheving, økt samarbeid og større markedsforståelse. Kommunen ser fordeler ved et næringsliv som har samlingsarenaer med formål å spre kunnskap om produkter og markedsmuligheter.

Jordbruk, skogbruk og reindrift.

God organisering i landbruket. Et jord- og skogbruksmiljø med utviklingspotensial

Den solide og trofaste arbeidskraften.

Engerdølen har lenge vist seg å være lojale og pliktoppfyllende arbeidstakere. Dette er av stor betydning når nye bedrifter og arbeidsplasser skal utvikles. Gode menneskelige ressurser Engerdal har konkurransedyktig nivå på offentlige tjenester og tilbud.

Nasjonalparker og andre verneområder.

God tilgang på villmark, jakt og fiske, mulighetsrommet for økt verdiskapning i og rundt verneområdene (randsonen).

12. Prosjektets orientering mot pågående satsninger og prosjekter.

Prosjektet vil også bidra til å forsterke allerede pågående prosjekter. Hovedfokuset vil være på «Arbeidsplasser og næringsutvikling» og «Fjellandbruk», og må sees i sammenheng med de øvrige satsningene under.

1. Attraktive innbygger – og tilflytterpakker
  - a. Ungdommer
  - b. Arbeidsplasser og næringsutvikling
  - c. Engerdal Nasjonalparkkommune
2. Engerdal i sentrum
3. Fjellandbruket
4. SITE Destination: Sälen – Idre- Trysil – Engerdal Destination

Kort beskrivelse av de to prosjektene:

1. Attraktive innbygger – og tilflytterpakker: Vi som bor i Engerdal i dag er de beste ambassadørene for å få flere til å flytte hit. Konkrete tiltak her er tilflytterkvelder, ungdomssamlinger, kartlegging av utviklingsmuligheter i næringslivet, verdiskapning i og rundt verneområdene.
2. Engerdal i Sentrum: stedsutviklingsprosjekt med tilhørende fokus på næringsarealer, varierte bomuligheter, aktivitets- og fritidstilbud.
3. Fjellandbruket: Konkrete tiltak her er bl.a. økt melk og kjøttproduksjon, tilleggsnæringer og kartlegging av utviklingsmuligheter, skape møteplasser, skaffe ny kompetanse gjennom forskning og utviklingstiltak, og sette fokus på videreføring og utvikling av bygdenæringer.

4. SITE destination: Sälen – Idre- Trysil – Engerdal destination: Destinasjonsutvikling i to norske og to svenske kommuner. Fokus på helårsturisme, pakketilbud og markedsføring for å nevne noe.